

Мирослав Вичев, главен изпълнителен директор на „Борика-Банксервиз“ АД:

Дигитализацията е сфера за иновации и технологично развитие на банките

Дигиталната трансформация е гореща тема вече няколко години. Мнозинството от съвременните банки са предприели инициативи за дигитална трансформация. Известна част от банковите организации посочват подобряването на потребителското изживяване като основна мотивация за дигиталната трансформация. Как бихте коментирали промените, които настъпват в банковия сектор и доколко банките в България са готови за дигиталната трансформация?

В последните три години една от най-нашумелите теми от гледна точка на иновации и технологично развитие на банките е именно дигитализацията.

Дигитализацията се състои от три основни компонента. На първо място е съвременният електронен начин на работа с клиенти. Вторият компонент е свързан с оптимизация и електронизация на вътрешните процеси в банката, включително безхартиен офис и премахване на тромави, неефективни процеси във финансовите институции. На трето място е трансформацията от гледна точка на ИТ и начина, по който взаимодействат специалистите, които отговарят за информационните технологии в банките.

Най-видимата област на дигитализация са електронните модели на взаимодействие с клиентите. Стъпки в тази посока се правят практически от всички банки в страната. „Борика-Банксервиз“ АД работи с всички банки на местния пазар и няма банка, с която да не изпълняваме поне един проект за някаква форма на обновяване за въвеждане на електронен канал. Най-често тези проекти са свързани с карти, с нотификация, с електронни подписи, с електронни фактури или с взаимодействие, което подобрява опита на клиента с помощта на съвременни електронни средства.

За съжаление все още голяма част от банковите ин-

ституции използват хартия за основните си процесите, други процеси пък са недостатъчно гъвкави. Наред с това значителна част от проектите във финансовата сфера у нас са на стария waterfall принцип, т.е. се изпълняват като последователност от задания, процеси, потвърждения, тестове, пускане на живо, без да се използват по-съвременни подходи или динамични, интерактивни модели. Така стигаме и до внедряването на системи, и до използването на DevOps технологии и методики на работа, а за да се ползват тези практики, е необходима достатъчно добре автоматизирана система за тестване и пускане на приложения. Смыслът на DevOps технологиите е да има възможност за достатъчно често и активно внедряване на версии, което все още става доста тромаво.

Има ли отношение размерът на финансовите институции към прилагането на модели за дигитализация у нас?

Традиционно по-големите институции имат по-мощни модели за дигитализация и обръщат повече внимание на тази тема. Това, което наблюдавам напоследък обаче, е, че размерът сам по себе си не е критерий за иновации в банката – има и много примери на малки и средни по размер банкови институции, които са много иновативни.

Какви са новостите в регулациите на платежните и картови системи в България?

В последно време има много новости на този пазар. Ако вземем за пример удостоверителните услуги и електронните подписи, новите регулации, които влизат в сила, позволяват доста по-динамично виртуално и облачно развитие на електронните подписи. Промените ще дадат възможност през мобилно устройство да се управлява е-подписът и да се удостоверява самоличността, валидността на е-подписа, е-документа, криптирането.

ПРОФИЛ

Мирослав Вичев е главен изпълнителен директор на платежния и картов оператор „Борика-Банксервиз“ АД от юни 2016 г. Има над 25 години опит в сферата на информационните технологии за банковия сектор. Преди да се присъедини към дружеството, той заема редица ръководни позиции: ръководител „Приложни системи“ в Българска пощенска банка, старши мениджър „Управленско консултиране и ИТ“ в Deloitte & Touche, ръководител на „Консултантски отдел“ в „Майкрософт България“ и консултант по избора на система РИНГС към БНБ, директор „Информационни технологии“ в ТБ „Биохим“, изпълнителен директор на Банка ДСК. Наред с това е член на надзорния съвет на пенсионна компания „ДСК Родина“, член на съвета на директорите на „Дружество за касови услуги“ и член на съвета на директорите на OTP Bank (Русия), заместник-главен изпълнителен директор на OTP Bank (Унгария) и главен информационен мениджър на банковата група. Завършил е Техническият университет в София.

Новата регулация променя начина, по който се развива пазарът.

По отношение на разплащанията, от 2018 г. в сила влиза ревизираната Директива за платежните услуги (PSD2 – EU Directive 2015/2366) и всички се подготвяме за нея. Тя дава възможност за доста по-гъвкаво използване на банковите услуги през електронни среди на трети страни. Това ще позволи повече играчи на пазара да участват като посредници като трети страни, при предоставя-

не на банковите услуги, което би трябвало да доведе до по-добро ценообразуване за клиентите. Директивата задължава банките да предоставят на трети страни електронно услугите, които те предоставят директно на клиентите си.

Новостите, които вашата компания ще предложи на своите корпоративни и крайни клиенти?

Един от приоритетните ни за 2017 проекти е нала-

гането на пазара на Националната картова схема и продуктите ѝ с марката Vcard. Това е проект със стратегическо значение, който стартира през 2014 г. по инициатива на Българска народна банка и бе подкрепен от голяма част от доставчиците на платежни услуги в страната с главна цел засилване на миграцията на кеша и хартията към дигиталния свят чрез развитие на нови електронни услуги в публичния и частния сектор, в това число плащания към държавата, електронни ваучери, транспорт, вендинг машини и др. Позиционирането на продуктите с логото на Vcard също така цели достигане до широк кръг от потребители и търговци, при прозрачност в избора на платежни услуги, което да доведе до оптимизация на разходите чрез агрегиране на по-големи обеми трансакции при по-ниски цени.

Проектът към момента е в етап на преминаване в реална фаза на внедряване, след като от август 2016 г. бе стартиран пилот с една банка с реално издадени карти с логото на Vcard. Понастоящем всички акцептиращи институции на територията на страната са в процес на подготовка на инфраструктурата си за приемане на Vcard, който процес се очаква да приключи към средата на годината с официалния пуск на картите към крайните потребители.

През тази година планираме да доразвием и платформата ни за мобилни плащания mobb, като добавим редица нови услуги към нея и я направим достъпна за повече крайни клиенти.

Работим в посока и присъединяване на повече банки в групата на предлагачите услугата Cash M. На практика тя представлява бърз и сигурен паричен превод през банкомат.

При картовите разплащания най-много иновации са свързани с безконтактните разплащания и емулирането на карти в различни устройства като телефони, бижута и други.

България все още изостава спрямо други държави членки на ЕС по отношение на картовите и електронни разплащания. Какви са двигателите на промяната в тази област и кога очаквате напредък?

По отношение на проникване на картови разплащания и брой картови разплащания на година на човек България изостава значително от водещите държави в Европа. Статистиката на Европейската централна банка сочи, че в България съотношението ATM:POS много слабо нараства през годините – 64%:36% през 2014 г.; 60%:40% през 2015 г.; 58%:42% през 2016 г., при средно съотношение за Европа ATM 19% спрямо POS 81%. България и Гърция са на последно място, като единствени държави в групата с „преобладаващ кеш над 50%“.

Единственият начин това да се промени е да има достъпни повече услуги, които да се разплащат с банкови карти. Това е и замисълът на Националната картова схема. В Европа работят общо 27 подобни национални картови схеми (14 за дебитни карти и 13 за кредитни карти) – например в Белгия, Дания, Франция, Германия, Португалия, Испания и др. В тези страни процентът на кешови разплащания е най-нисък. Освен това навлизането на електронните услуги у нас може да се ускори чрез въвеждането във всяка администрация на POS терминали, на които да се извършват картови или електронни услуги. Това вече е регламентирано като стандарт и организация, но на практика не е завършено като процес.

Все пак имаме и положителна тенденция – показателят, по който България се доближава до най-развитите държави, са електронните разплащания между бизнеса и банките. У нас този дял е между 50 и 60%, при около 65-70% на Запад.

Интервюто проведе
Констанца Кадънкова